

שתי משניות ליום

משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת יוסף הצדיק משבטי קה בן יעקב זצ"ל ר' דוד שלום ב"ר שלמה דב זצ"ל

רבינו עובדיה מברטנורא

משנה ו'

הערלה וכלאי הכרם מצטרפין - שאם
אכל חצי שיעור מזה וחצי שיעור
מזה, מצטרפין ללקות את הארבעים.
אי נמי, ערלה וכלאי הכרם מעורבים
יחד שנפלו לתוך היתר, מצטרפים
לאסור ביבש במאתים, ובלח בנותן
טעם.

אינן מצטרפין - כיון דשני שמות
גינהו. אלא אם יש בקדירה לבטל
טעם הערלה בפני עצמה וטעם כלאי
הכרם בפני עצמו הכל מותר. ואין
הלכה כרבי שמעון.

הבגד - שהוא מטמא שלושה על
שלושה.

והשק - שהוא מטמא ארבעה על
ארבעה.

והעור - חמשה על חמשה.

והמפץ - ששה על ששה. הבגד
מצטרף לשק שקל הימנו, לטמא
בארבעה על ארבעה. וכן כל אחד
מצטרף לקל. וכולן מצטרף זה עם זה
לטמא כשיעור הטומאה הקלה, אבל
לא הקל עם החמור.

מפני שהן ראויים לטמא מושב -
כלומר אע"ג דאמרן לעיל דכל שאין
שיעורן שווה אין מצטרפין, הכא
מצטרפין אף על פי שאין שיעורן
שווה, הואיל והן שווין לדבר זה שכל
אחד מהן ראוי לטמא במושב הזב,
הלכך מצטרפין לטומאת מושב.

הְעֵרְלָה וְכֵלָאֵי הַכְּרָם מִצְטְרְפִין זֶה עִם זֶה כְּגוֹן אִם נִפְלָה תֵּעָרֹבֶת שֶׁל שְׁנֵיהֶם
בְּכַמּוֹת שֶׁל סָאָה, לְתוֹךְ מְקוֹם שֶׁנִּמְצְאִים בּוֹ פְּחוֹת מִמֵּאֲתַיִם סָאִים שֶׁל הֵיטֵר, הִרִי הִסָּאָה שֶׁנִּפְלָה
אוֹסֵרֶת אוֹתָן (את ההיתר), וְכֵן אִם הִתְעָרְבּוּ בְּדָבָר לַח שֶׁל הֵיטֵר, מִן בְּשֵׁאֵינוֹ מִיָּנוּ, הִרִי הֵם
מִצְטְרְפִים לְאִסוּר אֶת הִתְעָרֹבֶת בְּנוֹתָן טַעַם, שֶׁאִם יֵשׁ בְּשְׁנֵיהֶם יַחַד כַּדִּי לִיתֵן טַעַם בְּהֵיטֵר,
הִתְעָרֹבֶת אִסוּרָה. **רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵינָן מִצְטְרְפִין** אִפִּילוּ אִם הִתְעָרְבּוּ בְּדָבָר לַח
וְשְׁנֵיהֶם נוֹתְנִים בּוֹ טַעַם אַחַד שֶׁל אִיסוּר, מִכֵּל מְקוֹם אֵינָם מִצְטְרְפִים לְאִסוּר אֶת הִתְעָרֹבֶת,
וְאִם כֹּל אֶחָד מֵהֶם בְּפָנָיו עֲצָמוּ אֵינוֹ יִכּוֹל לִתֵּת טַעַם בְּהֵיטֵר (בְּדָבָר הַלַּח הַמּוֹתֵר), הַכֵּל מוֹתֵר,
וְטַעְמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא, לְפִי שֶׁעֵרְלָה וְכֵלָאֵי הַכְּרָם הֵם שְׁנֵי אִיסוּרִים שׁוֹנִים (שְׁנֵי שְׁמוֹת), וְשְׁנֵי
דְּבָרִים הַבְּאִים מִשְׁתֵּי שְׁמוֹת שׁוֹנִים אֵינָם מִצְטְרְפִים. **הַבְּגָד** שִׁשְׁעוּרוֹ כַּדִּי לִקְבֹּל טוֹמְאָת מִדְּרַס
הַזֵּב הוּא: שִׁיְהִיָּה בּוֹ לְפָחוֹת שְׁלוֹשָׁה עַל שְׁלוֹשָׁה טַפְחִים, וְלִקְבֹּל שָׂאֵר טוֹמְאוֹת צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה בּוֹ
לְפָחוֹת שִׁיעוּר שֶׁל שְׁלוֹשׁ עַל שְׁלוֹשׁ אֲצָבְעוֹת **וְהַשֶּׁק** שִׁשְׁעוּרוֹ כַּדִּי שִׁיקְבֹּל טוֹמְאָה, בֵּין טוֹמְאָת
מִדְּרַס וּבֵין שָׂאֵר טוֹמְאוֹת הוּא: כְּשֵׁי שֶׁ בּוֹ לְפָחוֹת אַרְבַּע טַפְחִים עַל אַרְבַּע טַפְחִים, **הַשֶּׁק**
וְהָעוֹר שִׁיעוּר הָעוֹר בְּכַדִּי שִׁיקְבֹּל אֶת כֹּל הַטוֹמְאוֹת הוּא: חֲמִישָׁה טַפְחִים עַל חֲמִישָׁה טַפְחִים,
הָעוֹר וְהַמִּפָּץ אֲרִיג שֶׁל גּוֹמָא וְכִיּוּצָא בּוֹ, וְשִׁיעוּרוֹ בְּכַדִּי לִקְבֹּל אֶת כֹּל הַטוֹמְאוֹת הוּא: כְּשֵׁי
בּוֹ לְפָחוֹת שֶׁשָׁה טַפְחִים עַל שֶׁשָׁה טַפְחִים - כֹּל אֵלוֹ שְׁמַנְתָּה הַמִּשְׁנָה: הַבְּגָד, הַשֶּׁק וְכוּ'
מִצְטְרְפִין זֶה עִם זֶה לְהִיטְמָא בְּטוֹמְאָה הַקְּלָה שְׁבִינִיהֶם, כְּגוֹן הַבְּגָד מִצְטְרָף עִם הַשֶּׁק
לְהִיטְמָא רַק כְּשֶׁהוּא מְשֻׁלֵּם לְשִׁיעוּר שֶׁל אַרְבַּעַה עַל אַרְבַּעַה טַפְחִים (שִׁיעוּר הַטוֹמְאָה שֶׁל הַשֶּׁק),
וְכֵן מִצְטְרָף הַשֶּׁק לְעוֹר לְשִׁיעוּר חֲמִישָׁה טַפְחִים עַל חֲמִישָׁה טַפְחִים, וְהָעוֹר מִצְטְרָף לְמִפָּץ לְשִׁיעוּר
שֶׁשָׁה טַפְחִים עַל שֶׁשָׁה טַפְחִים, אֲבָל לֹא לְהִפְךָ, דְּהֵינּוּ שְׁאִין הַשֶּׁק מִצְטְרָף לְבִגְד לְהַשְׁלִים שִׁיעוּר
טוֹמְאוֹתוֹ, וְכֵן בְּכוֹלָם אֵין הַדְּבָר הַקֵּל (שֶׁהִשְׁעוּר שָׁבוּ הוּא נִיטְמָא הֵינוּ יוֹתֵר גְּדוֹל מִהַדְּבָר הַשְּׁנִי)
מִצְטְרָף לְדָבָר הַחֲמוֹר (הֵינּוּ שִׁיעוּר טוֹמְאוֹתוֹ הוּא קָטָן), כְּלוּמֵר שִׁשְׁלִים הַקֵּל שִׁיעוּר טוֹמְאָת
הַחֲמוֹר. **רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לְטְמָא מוֹשֵׁב** כְּלוּמֵר שְׁאֵעִי"פ
שֶׁלְמַדְנוּ (מִשְׁנָה ג) שֶׁכֵּל שְׁאִין שִׁיעוּרָם שׁוּוֹה אֵינָם מִצְטְרְפִים, מִכֵּל מְקוֹם אֵלוֹ כֵּן מִצְטְרְפִים, לְפִי
שֶׁבְטוֹמְאָה אַחַת מִטוֹמְאוֹת הַזֵּב שִׁיעוּרָם שׁוּוֹה, שֶׁכֵּן בְּכֹל אֶחָד מֵאֵלוֹ שֶׁהִזְכִּירָה הַמִּשְׁנָה, אִם
חָתָךְ מֵהֶם חֲתִיכָה בְּגוֹדֵל שֶׁל טַפַּח עַל טַפַּח, כַּדִּי שִׁישְׁבוּ עַל חֲתִיכָה זֹו, הִרִי הִיא מִקְבֹּלֶת טוֹמְאָה
מִשׁוּם מוֹשֵׁב הַזֵּב, וְכִיוּן שֶׁבְטוֹמְאָת מוֹשֵׁב הַזֵּב שִׁיעוּרָם שׁוּוֹה, לְפִיכֵךְ מִצְטְרְפִים הֵם אִף בְּשָׂאֵר
הַטוֹמְאוֹת.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

פרק ה'

משנה א'

הַנְּהַנְהָה שווי של לפחות **שְׁוֵה פְרוּטָה מִן הַהֶקְדָּשׁ, אִף עַל פִּי שְׁלֹא פָגַם** אע"פ שעי"י השימוש בחפץ לא הפחית משווי - **מַעַל**, וחייב להביא קרבן מעילה, ולשלם קרן וחומש **דְּבָרֵי רַבִּי עֶקִיבָא** וטעמו יבואר בהמשך. **וְחֻכְמִים אֹמְרִים: כָּל דְּבָר שְׁיֵשׁ בּוֹ פָגַם** שדרכו להיפגם ברגע שמשתמשים בו - **לֹא מַעַל עַד שְׁיִפְגֹּם** כלומר עד שינהנה מהחפץ בשווה פרוטה ויפגום את החפץ בשווה פרוטה **וְכָל דְּבָר שְׁאִין בּוֹ פָגַם** שאינו נפגם כשמשתמשים בו - **כִּיּוֹן שְׁנֵהֲנָה מַעַל** אם נהנה מהחפץ בשווה פרוטה הרי זה נקרא שמעל. **כִּיצַד** עתה מביאה המשנה דוגמאות למה שלמדנו ברישא **נִתְּנָה קְטָלָא בְּצוּאָרָה** אשה שענדה על צווארה שרשרת זהב השייכת להקדש, או אם שמה **טַבַּעַת** זהב השייכת להקדש **בִּיָּדָה** על אצבעה, או אם **שִׁתְּתָה בְּכֹס שֶׁל זֶהָב** השייכת להקדש - והמשותף לכל הנ"ל שאינם נפגמים ע"י השימוש בהם, ולכן **כִּיּוֹן שְׁנֵהֲנִית מֵהוּ**, בשווי של לפחות שווה פרוטה, הרי זה **מַעַלָּה** וחייבת להביא קרבן מעילה, ואיך ניתן לדעת מהו השווי שנהנתה מדברים אלו, משערים כמה אישה היתה מוכנה לשלם בעבור שישאילו לה חפצים אלו למשך אותו הזמן שהיא השתמשה בחפצי ההקדש, וכאותו שיעור שהיתה מוכנה לשלם היא חייבת לשלם להקדש קרן וחומש. **לְבֶשׂ בְּחֻלּוֹק** אדם שלבש חלוק השייך להקדש, או אם **פָּסָה בְּטָלִית** לבש מלבוש עליון השייך להקדש, כגון מעיל, או אם **בָּקַע בְּקֶרְדָּם** ביקע עצים בגרון השייך להקדש - והמשותף לכל הדברים הנ"ל שהם נפגמים כשמשתמשים בהם, לפיכך **לֹא מַעַל עַד שְׁיִפְגֹּם** כלומר שרק אם ע"י השימוש בהם הפחית מערכם לפחות שווה פרוטה ובנוסף גם נהנה מהם בשווה פרוטה הרי זה מעל*. **תִּלְשׁ צִמְר מִן הַחֲטָאֵת** והוא הדין לשאר קדשי קדשים **כִּשֶׁהִיא חִיָּה - לֹא מַעַל עַד שְׁיִפְגֹּם** בגמרא מבואר שמדובר כאן בחטאת בעלת מום, שהיא עומדת להיפדות**, וכיוון שע"י תלישת הצמר נפחת שוויה, הרי היא נחשבת כדבר שיש לו פגם, לפיכך אינו מעל עד שיפגום, אולם בחטאת תמימה שהיא עומדת להקרבה, הרי גם לאחר תלישת הצמר היא ראויה להקרבה, לפיכך דינה כדבר שאינו נפגם, וכיוון שנהנה ממנה בשווה פרוטה הרי זה מעל **כִּשֶׁהִיא יִמְתָּה** אם תלש את הצמר לאחר שמתה החטאת, בין שהיא היתה תמימה ובין שהיא היתה בעלת מום - **כִּיּוֹן שְׁנֵהֲנָה מַעַל** שהואיל ומתה אין פודים אותה, כמו שלמדנו שאין פודים את הקדשים כדי להאכילם לכלבים, ויוצא שהיא כדבר שאין בו פגם (שכן בתלישת הצמר לא נפחת ערכה), לפיכך כיוון שנהנה ממנה בשווה פרוטה הרי זה מעל, ברם מעילה זו היא מדברי סופרים.

*ברישא המשנה הביאה דוגמא של אשה שנהנית מתכשיטי ההקדש ובסיפא הביאה דוגמא באיש הנהנה מההקדש, וזאת לפי שאשה דרכה להתקשט בתכשיטים, ואילו דרכו של האיש להתלבש בחלוק ובטלית ולהשתמש בכלי עבודה. בגמרא מבואר שבדברים שנפגמים מיד כשמשתמשים בהם, כגון מעיל עליון, שנפגם מיד כשלוּבשים אותו בכך שהוא מתחכך בקירות, או גופיה שלובשים והיא נפגמת מיד ע"י זיעת הגוף, אף רבי עקיבא מודה שלא מעל עד שיפגום, והמחלוקת של רבי עקיבא וחכמים היא בדברים שלא נפגמים מיד, כגון לבוש ביניים, שלדעת רבי עקיבא הואיל ואינו נפגם מיד, דינו כדבר שאין דרכו להיפגם, וכיוון שנהנה בשווה פרוטה הרי זה מעל, וחכמים סבורים: הואיל והוא נפגם לאחר זמן, הרי הוא נחשב כדבר שיש לו פגם, וכל דבר שיש בו פגם לא מעל עד שיפגום.

**היינו שהיא עומדת למכירה ובכסף שיקבלו תמורתה יביא חטאת אחרת.

רבינו עובדיה מברטנורא

הנהנה שוה פרוטה מן ההקדש אף על פי שלא פגם מעל - פלוגתא דרבי עקיבא ורבנן מפרש בגמרא כגון בלבושא מציעאה - דלבוש מבחוץ פגים לאלתר, לפי שמתחכך בכתלים. ולא אפליגו נמי בלבוש דלפנים לגבי בשריה, דההוא נמי פגים לאלתר מחמת זיעה, אלא בלבושא מציעאה. רבי עקיבא סבר הואיל והוי דבר דלא פגים לאלתר אע"ג דפגים לאחר זמן הוי כדבר שאין בו פגם ומועלים בו, כיון שנהנה בשוה פרוטה. ורבנן סברי, הואיל ויש בו פגם מכל מקום, אין מועלים בו עד שיפגום.

כיצד - דבר שאין בו פגם, כגון נתנה קטלא בצווארה, רביד של זהב של הקדש, או טבעת בידה, או שתתה בכוס של זהב של הקדש, כל הני אין בהם פגם בכך, אלא כיון שנהנית מהן שוה פרוטה, מעלה.

וכיצד משערים בהן הנאה, אומדין כמה אשה רוצה ליתן שישאיליה תכשיטים כמות הללו להוליכין לבית המשתה להתכבד בהן, כאותו שיעור משלמת להקדש קרן וחומש כשנשתמשה בהן.

וכל דבר שיש בו פגם - כגון לבש בחלוק, או כיסה בטלית, או בקע בקרדום. כיון דעומדים ליפגם, לא מעל עד שיפגום בהם בשווה פרוטה.

תלש - שער.

מן החטאת - בחטאת בעלת מום איירי דעומדת ליפדות ודבר שיש בו פגם הוא, הלכך לא מעל עד שיפגום בשווה פרוטה. אבל בחטאת תמימה דתלישת צמר ושער לא עביד בה מידי, שכך היא ראויה להקרבה עכשיו כמו שהיתה מתחילה, הויא ככוס של זהב שהוא דבר שאין בו פגם, וכיון שנהנה ממנה מעל.

כשהיא מתה כיון שנהנה מעל - דכיון שמתה לאו בת פדיה היא, דאין פודים את הקדשים להאכילן לכלבים. ובכל ומיירי בין בחטאת תמימה בין בחטאת בעלת מום.